

"Si et pots imaginar una c

Diu que Barry Guifford és fill d'un estafador i que abans de dedicar-se a escriure havia estat camioner, periodista, repartidor de menjar xinès i mil coses més. L'única cosa en comú que poden tenir els personatges de Guifford i el d'Ansón és l'interès pels tatuatges. Per què ha estat aquests dies tan sol·licitat? Va escriure la novel·la en què es va basar David Lynch per fer la pel·lícula *Wild at Heart*. Bigas Luna rodarà *Perdita Durango*, també basada en un llibre seu. I acaba de publicar *Gente nocturna*, un compendi d'aventures boges protagonitzades per personatges que en diuen "límit". És moda. Però, qui és Barry Guifford?

—Sempre he sabut que volia escriure. Vaig començar a treballar als onze anys. Repartia menjar xinès amb bicicleta. Des d'aleshores que em guanyo la vida. A aquella edat també vaig començar a escriure. És curiós, perquè fins als trenta no em vaig adonar que no tothom té el mateix avantatge de saber el que vol fer des de petit. Sóc afortunat. Pots saber molt bé què vols fer, però si no tens talent, el somni pot ser un malson terrible.

—Li agrada que ara el tractin com una estrella?

—Bé, forma part del tracte que tinc amb la gent que inverteix en mi. En realitat no m'agrada, però és així. Miro de passar-m'ho bé. El que odio es explicar els meus llibres. Tot el que puc dir, ho diuen els llibres. Parlen per ells mateixos.

—Entesos, doncs, deixem els llibres. Abans ha parlat de talent. Què vol dir tenir talent? Com es veu el talent d'un cineasta o d'un escriptor, per exemple?

—Què és allò que fa interessant un film? Ara aquí tothom parla de Tarantino...

—Es el boom.

—Sí, i l'any que ve n'hi haurà un altre. El 1990 érem Lynch i jo, ara és Tarantino, després tocarà a no sé qui... Per mi, del que es tracta és de fer alguna cosa que enganxi algú. Una pel·lícula o un llibre potser no són meravellosos del principi al final, però alguna cosa ha de passar en algun lloc que t'arribi i et toqui el cervell o el cor, i t'afecti o et motivi o et sorprengui o t'horroritzi, i marqui una diferència en la teva vida. Si és així, l'escriptor o el director de cinema ja han fet alguna cosa. Si la cosa és superficial, pot ser divertida, però no m'interessa. No és el que busco. No podem perdre el temps. De llibres, se'n fan pocs; i de pel·lícules, encara menys.

—Això marca una distància entre les seves

"Tenim més feina amb Guifford que no pas amb Ansón", deien al departament de premsa de Plaza & Janés, mentre feien el calendari d'activitats de l'escriptor americà. Curiosa comparació. Ansón tota la vida ha estat el mateix: un monàrquic que parla amb veu nasal. A Guifford, que mai no ha estat el mateix, la paraula monarquia li semblaria perfecta per a anomenar una secta assassina de lesbianes cocaïnòmanes "afterpunk".

històries i les de Tarantino? Entre Wild at Heart i Pulp Fiction hi ha cap diferència a l'hora de crear personatges i situacions...?

—Sí, *Pulp fiction* es queda molt a la superfície, tot i tenir grans encerts. He estat molt afortunat de treballar amb Lynch, Bigas Luna i Coppola. Són individus capaços de fer coses perdurables. Ells s'han posat en contacte amb mi. M'han trobat. Són gent especial. Potser Tarantino també ho serà algun dia. La diferència entre Tarantino i Lynch o Bigas és que aquests dos són pintors. Van començar essent artistes visuals. Sovint les seves idees coincideixen amb les imatges que tinc al cap.

—Quines són les coincidències més importants entre vostè i Bigas Luna?

—A tots dos ens agrada de menjar bé, les dones maques, he, he, he... Parlant de veritat, crec que Bigas és una persona que té un gran instint i sap la manera d'anar directament al cor de les coses. Té un pla establert, sap el que vol, com jo des dels onze anys. A part, personalment és molt simpàtic. M'agrada molt.

—Bigas Luna rodarà la història d'un personatge seu, *Perdita Durango*. Quina mena de dona és?

—Molt autosuficient. És com un insecte, però no perquè la puguis aixafar amb el peu, sinó perquè sobreviurà. Jo crec sincerament que quan nosaltres ja no hi serem, els insectes encara hi seran. Perdita és una dona molt forta, una dona ferida, que ha viscut moments durs, però ha après a sobreviure, malgrat tot.

—Què és allò que, d'ella, va seduir Bigas?

—Em sembla que li va agradar el fet que sigui una dona forta, *sexy*, perversa, que no pot ser subestimada.

—Diuen que el seu pare era un estafador, què en va aprendre?

—Va morir quan jo tenia dotze anys. Només vaig ser un observador del que feia. Es trobava amb molta gent, viatjàvem molt, vivíem en hotels... Quan ets nen no saps ben bé el que passa. Un dia vaig demanar a un paio a què es dedicava el meu pare per guanyar-se la vida. És un gran conversador, em va contestar. De fet, és l'única cosa que jo li veia fer. Suposo que era molt convincent. Parlava amb gent per tal de convèncer-los que fessin alguna cosa. Devia ser molt persuasiu.

—S'ha dit que en les seves històries hi ha un excés de violència, però la violència també es troba en la realitat. Quina importància hi dona?

—Cal fer alguna cosa amb la violència real. Per això les meves novel·les són carregades

---

sa, és que existeix"

d'humor. A vegades el meu humor és malencòniós, unes altres és com si et peguessin un cop de martell al cap. Sense humor, la resta no vol dir res. La violència constant és avorrida, no té sentit en una història.

—*Coneix de prop la violència real?*

—Fa poc he parlat per telèfon amb la meua dona, a San Francisco, i m'ha dit que aquesta nit havien disparat contra dos xavals prop de casa nostra. No puc inventar-me coses més boges o més ridícules que les que passen a la vida real. A vegades no es pot distingir el que m'invento del que passa realment.

—*Als EUA hi ha una tradició de grans escriptors de novel·la negra. En quina mesura els segueix i en què se'n diferencia?*

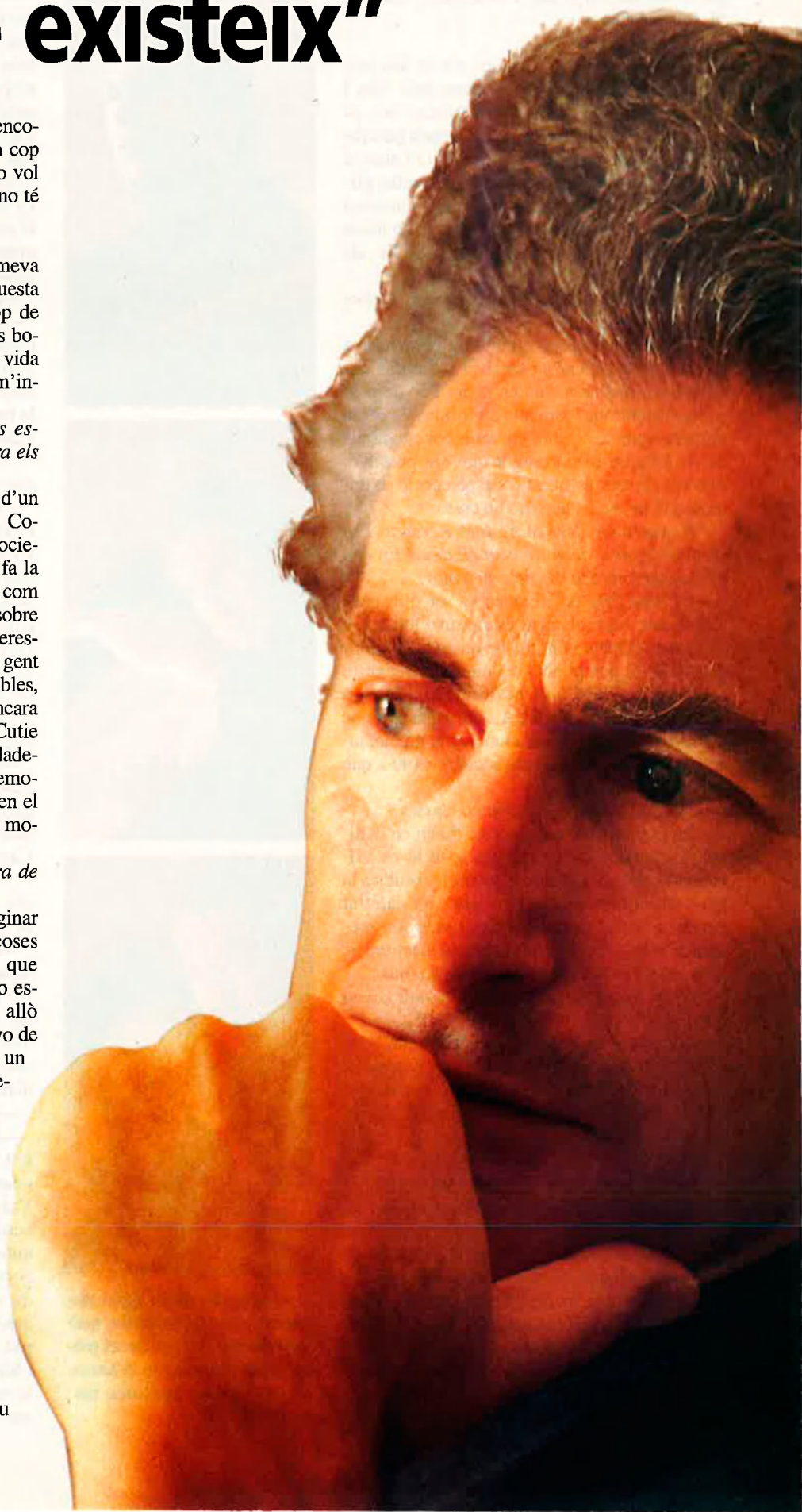
—Hammet escrivia des del punt de vista d'un detectiu privat. Treballava en una agència. Coneixia la gent que viu al límit legal de la societat. A mi, no és que no m'interessi el que fa la majoria, el comú de la societat. Hi ha gent com John Updike, per exemple, que han escrit sobre això i ho han fet molt bé. Sempre m'ha interessat tota mena de gent, dins i fora la llei. La gent sobre la qual escric a vegades fa coses terribles, i a vegades li passen coses terribles, però encara que algú sigui un assassí en sèrie, com Cutie Early o Big Betty, és capaç de mostrar verdadera tendresa, generositat als altres. Tenen emocions humanes. Ara bé, hi ha alguna cosa en el seu caràcter que les porta a matar, sigui pel motiu que sigui...

—*Quin és el seu punt de partida a l'hora de començar una història?*

—La meua norma és que si et pots imaginar una cosa, és que existeix. Hi ha moltes coses que jo no em puc imaginar; per tant, el que existeix és immensament superior al que jo escric. No em considero un expert. Escric allò que em puc imaginar o que sé. També provo de fer veure per què la gent fa el que fa. És un clixé dir que una víctima d'abusos en la seva infantesa es converteix en criminal... El que a mi m'interessa és de fer veure com s'hi converteix. La violència per la violència no existeix; en canvi, alguns actes violents passen per atzar, cosa que també provo de fer veure.

—*Per què creu que als EUA hi ha tants assassins en sèrie?*

—Els EUA és el país més exòtic del món que conec. Des del principi és format per una població heterogènia, no pas homogènia, com al Japó. Jo crec que la gent se sent separada, sola, alienada. Si no pertany a un grup, automàticament creu

que li falta un xip al cap, i reacciona... És difícil de contestar.

—*Inventi-s'ho.*

—Si un pobre fill de puta, que viu en una roulotte, veu per la televisió les cases dels "rics i famosos", amb piscines, Rolls Royce, etc., és normal que s'empenyi i que es demani per què està sol emborratxant-se a la roulotte i l'altre té tot allò. Aleshores agafa una pistola i roba, primer allò que necessita, després més i comença la cadena. L'una cosa porta l'altra. Això passa cada dia, tot el dia, moltes vegades al dia, als Estats Units.

—*De vegades les coses que s'inventa passen després a la realitat?*

—És divertit, perquè quan vaig començar a escriure *Gente nocturna* escrivia sobre una dona que era una assassina en sèrie. Poc després en van detenir una com ella a Florida. Va ser la primera dona assassina en sèrie coneguda als EUA. Sempre havia cregut que era possible, i ho era. Potser és qüestió de percepció extrasensorial, he, he..., però no ho crec.

—*Ha escrit un llibre sobre Jack Kerouac. Encara és possible de viure com ell deia? En què ha canviat America des del seu temps?*

—La gran cosa de Kerouac va ser d'inspirar molta gent, i no solament escriptors i artistes, a sortir dels poblets i fer una nova vida. El millor dels EUA és que hi pots realment reinventar-te a tu mateix. Ningú no s'hi ficarà. Així és com s'ha fet la història als EUA. Un pagès suec se n'anava a Minnesota i es muntava la granja, independentment de la classe social o casta a què pogués pertànyer...

—*Vol dir que als EUA no hi ha classes?*

—Sí, és clar, però les coses es basen en el diner. La possibilitat de reinventar-te hi és. Almenys és possible. Kerouac va obrir els ulls a la gent, en aquest sentit. Que com ha canviat Amèrica, des d'aleshores? Les coses són més complicades d'ençà de la revolució electrònica, però encara és possible el somni de Kerouac.

—*Hi ha hagut, després d'ell, cap més somni important?*

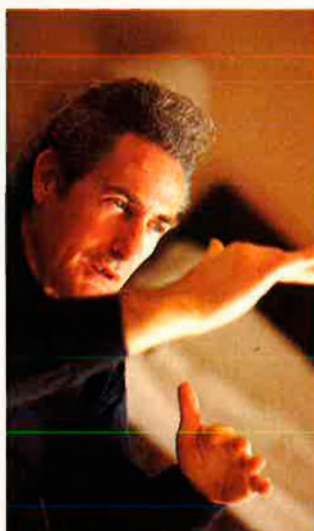
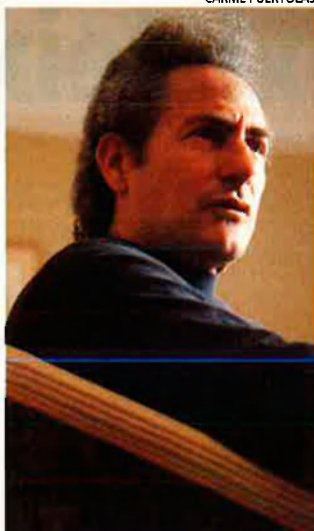
—Tothom té un somni diferent cada dia.

—*Vull dir una idea col·lectiva, d'una generació.*

—Ara parlen de la Generació X. No sé què vol dir. Per mi només són marques publicitàries. D'aquí a cinc anys parlaran de la generació Y, de la Z... Jo sempre miro les coses des d'una base individual. M'interessen els individus. No vull dir que sigui egoista, però em costa molt de pensar en generacions, com la *beat generation*, per exemple. Kerouac va tractar de desseixir-se d'aquesta mena d'etiquetes, les veia com un truc, una trampa. De la gent que vivia com jo als 60, dels bohemis, en deien *hippies*. És absurd. Ara continuo essent el mateix.

—*Parlant d'etiquetes, els crítics l'han considerat un escriptor del dirty realism. Hi està d'acord?*

CARME PUÉRTOLAS

"La majoria de la gent necessita que els diguin què han de fer. Hi ha molt poca gent disposada a assumir el risc de cometre un error."

—Jo no sóc acadèmic. No m'agrada d'analitzar la meua obra. Fa cinc anys, a Madrid, m'ho van dir per primera vegada. Què cony és això!, vaig dir. No entenc què signifiquen aquestes etiquetes. Els entenc quan parlen del realisme màgic sud-americà. Borges era un mestre, era com un escriptor de somnis. Això és el que crec que faig jo, també. Crec que escric d'una forma realista. Algú ha dit que la raó per la qual David Lynch i jo treballem plegats és que David pren la racionalitat i la presenta irracionalment, i jo prenc la irracionalitat i la presento racionalment. Això és cert.

—*I el dirty realism?*

—*Dirty realism...* Em sembla que molts acadèmics són com els entomòlegs. Et volen estudiar com si fossis una papallona. Clavar-te amb una agulla i mirar-te amb el microscopi. Si la papallona es mou, és un maldecap per a ells. Classificar, etiquetar..., no ho entenc tot això.

—*Ja fa uns dies que és a Barcelona. Si l'hagués de descriure, què en diria?*

—Es la primera vegada que hi vinc. A l'arribada em va recordar molt el lloc on vaig créixer a Florida. Caminant per la ciutat em recorda una gran New Orleans. M'és una ciutat molt familiar. El fet que sigui Catalunya és nota. És un país diferent. La gent és diferent de Madrid. Però estic molt decebut perquè sembla que la migdiada hagi passat a la història. La gent sempre està ocupada, com als EUA.

—*Es veu que en moltes coses cada dia ens assemblem més.*

—Ho odio, això. Odio la idea de la Comunitat Europea amb una sola moneda, una religió, un idioma, un sol tipus de roba, etc. Exagero, però això no s'atura aquí. L'homogeneïtat imposada s'anomena feixisme. Pel fet de ser americà això va contra la meua religió, he, he, he..., la religió de l'individu. No el culte a l'individu, eh! M'agraden les diferències entre la gent.

—*Abans parlava de la televisió, creu realment que és una eina perillosa?*

—La televisió ho ha canviat tot molt, tothom veu el mateix. El fet que cada dia el món sigui més poblat no sols vol dir que cada cop hi ha més gent que cal alimentar, sinó que cada cop hi ha més gent a qui pots vendre el teu producte.

—*I... ?*

—Els poders de persuasió d'algunes persones són superiors als de les altres. La majoria de la gent necessita que els diguin què han de fer. Volen ser guiats: què menjar, què beure, què vestir... És com si hi hagués molt poca gent segura del que pensa per ella mateixa. Hi ha molt poca gent disposada a assumir el risc de cometre un error. Aquí està la clau de tot. Cal arriscar-ho tot, o alguna cosa, semblar boig o estúpid, només per triar les pròpies oportunitats i fer errors. La gent sembla més interessada per la seguretat. És el que veuen a la televisió. És una dinàmica terrible. **Xavier Montanyà**